

ADVIES AAN HET COLLEGE

Datum	14 januari 2014
Opsteller	Ellen Olthof
Portefeuillehouder	Zoetendal
Akkoord afdelingshoofd	
Akkoord diensthoofd	

ONDERWERP:

Uitspraak Centrale Raad van Beroep (CRvB) in twee zaken omtrent de uitvoering Wmo

VOORGESTELD BESLUIT:

Kennis nemen van de uitspraak. Intrekken Wmo beleidsregel I009 (zie bijlage). Middels bijgevoegd persbericht hierover communiceren.

Ruimte voor opmerkingen secretaris ten aanzien van het advies:

SAMENVATTING:

Het is niet meer mogelijk vooraf rekening te houden met het inkomen en vermogen in het kader van de eigen verantwoordelijkheid en zelfredzaamheid binnen de Wmo. De Centrale Raad heeft besloten dat gemeenten voorzieningen niet mogen weigeren op grond van het inkomen of het vermogen van de aanvrager. Financieel mag er alleen nog maar rekening worden gehouden met de eigen bijdrage en het eigen aandeel. Hierdoor is juridische duidelijkheid ontstaan ten aanzien van ons bestaande beleid, dat gebaseerd is op de gekantelde werkwijze, met als achtergrond het betaalbaar houden van de Wmo. Veel gemeenten worstelden met deze vraag, er is nu op landelijk niveau een einde gekomen aan deze onduidelijkheid.

STATUS ADVIES

☒ A- stuk (bespreken)	☐ B- stuk (rouleren)
☐ Paraaf secretaris A → B :	☐ Paraaf secretaris B → A :

ARCHIEF:		PARAFEN COLLEGE (bij B- stuk)			
Registratie	14.2000033			Conform	Bespreken
Paraaf verzending			T. J. van der Zwan		
Verzonden d.d.			H. Broekhuizen		
Aangekomen d.d.			C. van der Laan		
			S. Siebenga		
			J. Zoetendal		

BESLUIT COLLEGE:

Datum besluit:

Besluit:

VERVOLGPROCEDURE :

Ter informatie naar de raad

Niet naar OR

Geen wkpb

FINANCIËLE PARAGRAAF :

Financieel mag er echt alleen maar rekening worden gehouden met de eigen bijdrage en het eigen aandeel. Er zullen meer mensen een individuele Wmo-voorziening krijgen. Via de eigen bijdrage komt een deel van de kosten terug. Op dit moment wordt er bij de vaststelling van een eigen bijdrage en een eigen aandeel beperkt met vermogen rekening gehouden, zodat het voor inwoners voordelig kan zijn de aanvraag via de gemeente te doen. Met ingang van 2014 zullen deze aanvragers de voorziening waarschijnlijk in zijn geheel via de eigen bijdrage terugbetalen. Dit heeft te maken met het gegeven dat de Wtcg korting van 33%, op de eigen bijdrage, komt te vervallen.

Budgettair betekent deze uitspraak dat meer mensen een beroep kunnen doen op gemeentelijke voorzieningen. De gekantelde uitvoering heeft ervoor gezorgd dat er minder uitgaven gedaan zijn. Dit 'voordeel' kan teniet gaan door deze uitspraak, waardoor de taakstellende bezuinigingen op de WMO mogelijk onder druk komen te staan. Zodra hierover meer duidelijkheid komt wordt dit gemeld via de P&C-cyclus.

INSpraak : Inspraak toepassen op grond van

Geen inspraak

MOTIVERING :

1. Inleiding *(beleidskader, zoals bijv. collegeprogramma, MJB, ander vastgesteld beleid, doel e.d.)*

Heerenveen heeft gekozen om mee te gaan met het project De Kanteling Wmo, daarvoor is draagvlak gevraagd en gekregen. Er is gekozen om ook de financiële situatie van inwoners die een beroep doen op de Wmo mee te laten wegen bij de individuele beoordeling van een aanvraag. Dit is ons inziens mogelijk op grond van artikel 4 Wmo. Er zijn beleidsregels vastgesteld om hieraan uitvoering te geven. Er bestond nog geen jurisprudentie, die komt er alleen als gemeenten beleid ontwikkelen, dit in de praktijk brengen en burgers tegen gemeentelijke besluiten hieromtrent in beroep gaan. In december 2012 zijn twee inwoners van Heerenveen door de rechtbank Leeuwarden in het gelijk gesteld voor wat betreft hun beroep tegen een afwijzend Wmo besluit. De afwijzingen hadden betrekking op de inzet van de eigen financiële mogelijkheden om in het probleem te voorzien. Omdat Heerenveen het noodzakelijk achtte om duidelijkheid over dit aspect te verkrijgen is besloten om in hoger beroep te gaan tegen beide uitspraken. Mede om te voorkomen dat alle toekomstige zaken over dit onderwerp verloren zouden worden. In afwachting van dit hoger beroep is besloten het bestaande beleid voort te zetten, maar voor een werkbare uitvoering is ervoor gekozen om beleidsregels die betrekking hebben op de beoordeling van het inkomen en vermogen tijdelijk buiten werking te stellen. Het gaat hier om de beleidsregel I009. Na uitspraak van de CRvB kan het beleid dan zo nodig worden aangepast. Op 25 november 2013 heeft de CRvB uitspraak gedaan.

2. Probleemschets *(feitelijk onderbouwd)*

De CRvB heeft geoordeeld dat de eigen verantwoordelijkheid van een aanvrager wel belangrijk is, maar dat gemeenten een Wmo-voorziening niet mogen weigeren op grond van het inkomen of vermogen van de aanvrager. De Wmo biedt alleen de mogelijkheid voor het heffen van de eigen bijdrage en het eigen aandeel. Het biedt geen mogelijkheden voor andere financiële voorwaarden. Dat is nu duidelijk. Heerenveen moet nu haar bestaande beleid aanpassen. Dat kan door de reeds tijdelijk buiten werking gestelde beleidsregels definitief buiten werking te stellen. Dat houdt in dat een Wmo-aanvraag wordt behandeld zonder in het gesprek de eigen financiële mogelijkheden te beoordelen en zonder het opvragen van financiële gegevens. Er wordt wel informatie gegeven over de eigen bijdrage en het eigen aandeel, deze worden dan via het Centraal Administratie Kantoor (CAK) opgelegd.

Het is niet meer mogelijk om de Wmo-geldstroom te verleggen naar uitsluitend de groep die daar om financiële redenen ook behoefte aan heeft. Iedereen kan een beroep doen op de gemeente, ook diegenen die het makkelijk zelf kunnen betalen hebben recht op Wmo-voorzieningen.

Voor de rest van de gekantelde uitvoering (het gesprek, kijken naar de eigen mogelijkheid) zijn er geen wijzigingen. De insteek blijft dat in het gesprek met de belanghebbende gekeken wordt naar de eigen mogelijkheden om de beperkingen te compenseren, en de mogelijkheden in de omgeving. Pas in laatste instantie komt de oplossing in de vorm van een gemeentelijke voorziening in beeld.

3. Randvoorwaarden

Dit voorstel kan gevolgen hebben voor de in te zetten personele capaciteit. Er wordt al gewerkt op de manier die de CRvB voorschrijft, echter deze uitspraken kunnen er toe leiden dat meer mensen een aanvraag gaan indienen. Ook iemand die bijvoorbeeld al jaren particulier hulp bij het huishouden heeft kan bij de gemeente een aanvraag doen, waardoor er een beoordeling en afhandeling dient plaats te vinden. Hiervoor zijn uitvoeringshandelingen nodig. Uiteraard zullen we dit gaan monitoren.

4. Alternatieven (met voors en tegens)

Er is geen alternatief. De uitspraken van de CRvB zijn bindend. Er is geen ruimte voor een andere interpretatie, er is geen enkele mogelijkheid meer om te kijken naar wat iemand zelf zou kunnen betalen. Alles wat van iemand gevraagd kan worden bij te dragen is de te heffen eigen bijdrage of het te heffen eigen aandeel, zoals aangegeven in de artikelen 15 en 19 Wmo.

5. Communicatie en participatie (verplicht onderdeel)

Beschrijf hoe de communicatie en participatie geregeld is/wordt bij de totstandkoming, besluitvorming en uitvoering. Zie de bijlage voor toelichting en hulp. Indien geheimhouding van toepassing is, kun je de argumenten hiervoor hier vermelden.

Bekendmaking zal door middel bijgevoegd persbericht plaatsvinden. Dit is afgestemd met Marion Koens.

6. Afstemming met andere diensten, griffie (bij raadsvoorstellen) en/of advies O&O (verplicht onderdeel)

Afgestemd met Jochem Sloothaak, beleidsadviseur Wmo bij V&R.

7. Voorstel

De beleidsregel I009 Wmo met betrekking tot de beoordeling van het inkomen en vermogen die bij collegevoorstel van 8 januari 2013 van Klara Booy tijdelijk buiten werking is gesteld definitief buiten werking stellen.

BIJLAGE

Beleidsregel I009 De gemeente Heerenveen hanteert geen inkomensgrenzen.

In deze Beleidsregel komen de volgende onderwerpen aan de orde:

- beoordeling artikel 4 van de wet (Wmo);
 - financiële middelen;
 - inkomen;
 - maatwerk;
 - inkomensgrens vervoersvoorzieningen.

Beoordeling van artikel 4 Wmo

Bij het bepalen van de voorzieningen wordt er rekening gehouden met de persoonskenmerken en behoeften van de belanghebbende van de voorzieningen, waaronder:

- verandering van woning in verband met wijziging van leefsituatie;
- de (financiële)capaciteit van de belanghebbende om zelf de ontstane beperking te kunnen compenseren.

Voorbeeld: Wanneer iemand een traplift wil, wordt er gekeken of de belanghebbende zelf daarvoor de (financiële) verantwoordelijkheid kan dragen. Er wordt gekeken naar het inkomen, de draagkracht en de mate van zelfredzaamheid van de belanghebbende. Er dient dus ook bekeken te worden of de belanghebbende, indien deze beschikt over de financiële middelen, de voorziening ter compensatie kan realiseren. Denk hierbij aan het regelen van bijvoorbeeld een hypotheek of persoonlijke lening, maar ook het beschikken over de voorziening op zich dus bijvoorbeeld leveranciers.

De beoordeling in het kader van artikel 4 Wmo reikt verder dan financiële capaciteiten van de belanghebbende. Ook de eigen verantwoordelijkheid en zelfredzaamheid van de belanghebbende spelen hierbij een rol. Zo zal er ook gekeken moeten worden of het ervaren probleem niet op een andere manier (dan het verstrekken van een voorziening) opgelost kan worden. Hierbij kan gedacht worden aan ondersteuning van familieleden, buurtgenoten of vrienden bij het vervoer of het huishouden. Maar ook aan een andere indeling of ander gebruik van de woning kunnen van de belanghebbende worden gevraagd om de problemen op te lossen.

Financiële capaciteit

De gemeente beoordeelt of de volgende financiële middelen bij de beoordeling in aanmerking kunnen worden genomen:

- (spaar)geld en/of waardepapieren (alleen wanneer deze te gelde kunnen worden gemaakt);
- overwaarde in de eigen zelfbewoonde woning (indien er sprake is van een woonvoorziening).

Andere mogelijke vermogensbestanddelen worden buiten beschouwing gelaten.

De gemeente gaat er bij deze beoordeling vanuit dat een bedrag tot € 25.000, bestaande uit een of meer van de bovengenoemde onderdelen, gezien kan worden als een gebruikelijke financiële buffer en daarmee niet behoort tot de capaciteit om uit oogpunt van kosten zelf in de maatregelen te voorzien.

Dit betekent dat de belanghebbende het meerdere (vanaf € 25.000,-) in moet zetten ter compensatie van zijn beperkingen.

Het bedrag van € 25.000,- is gebaseerd op het maximale bedrag dat het NIBUD adviseert als financiële buffer.

Inkomen

Ook de hoogte van het inkomen van de belanghebbende speelt een rol in de beoordeling van de aanvraag.

Dit zal bijvoorbeeld voorkomen bij het (deels) ontbreken van woonlasten. De situatie kan zich namelijk voordoen dat een belanghebbende feitelijk minder woonlasten heeft, dan gebruikelijk is bij zijn leefsituatie.

Bij het NIBUD zijn deze woonlasten te berekenen, aan de hand van een aantal individuele gegevens. Indien blijkt dat er in het inkomen een groter gedeelte aan woonlasten besteedbaar is, dan dat belanghebbende feitelijk uitgeeft, kan dit deel worden ingezet ter compensatie van de beperkingen.

De (on)mogelijkheden in de individuele situatie van de belanghebbende maken altijd deel uit van de besluitvorming.

Maatwerk

Bovenstaande beoordeling kan niet gezien worden als harde weigeringgrond, het is een richtlijn. Dit past ook het best in het kader van de Wmo: maatwerk.

Elk geval dient individueel beoordeeld te worden, waarbij bijzondere omstandigheden aanleiding kunnen zijn om af te wijken van bovenstaande beleidsregel.

Minderjarigen

Bij een voorziening die bedoeld is voor een minderjarige, worden de financiële omstandigheden van de ouders beoordeeld. Ook hier geldt dat er sprake is van maatwerk.

‘Inkomensgrens’ vervoersvoorzieningen

Uitgangspunt is dat geen vervoersvoorziening wordt verstrekt wanneer de persoon een inkomen heeft die meer bedraagt dan 1,5 keer de toepasselijke bijstandsnorm (exclusief vakantietoeslag):

- norm alleenstaande + 20% toeslag;
- norm alleenstaande ouder + 20% toeslag;
- norm gehuwden.

Wanneer er sprake is van bijzondere omstandigheden, kan hiervan worden afgeweken. Zie ook Beleidsregel IO36 vervoersvoorziening.

Hoe stellen wij het inkomen/vermogen vast?

Het vermogen wordt zo nodig en zo mogelijk vastgesteld met behulp van het inkomen uit sparen en beleggen dat is belast in box 3. Tijdens het gesprek kan blijken dat deze niet voorhanden is, of dat

meer informatie nodig is. Dan kunnen bankafschriften of andere relevante documenten zorgen voor de gevraagde informatie. Het inkomen kan aan de hand van een specificatie of van een bankafschrift vastgesteld worden.